

4. Закон України «Про державну службу» від 1.05.2016 р. *Відомості Верховної Ради (ВВР)* 2016, № 4, ст.43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
5. Закон України «Про запобігання і протидії корупції» *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2014, № 49, ст.2056. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 17.10.2019).
6. Луценко О. Є. Службові та посадові обов'язки державних службовців: щодо розмежування понять. *Держава і право*. Вип. 61. URL: <http://pgr-journal.kiev.ua/arhive/2019/6/28.pdf> (дата звернення: 16.10.2019).

Брик Є.Р.
*студент магістратури юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: д.ю.н., професор,
завідувач кафедри конституційного,
адміністративного та фінансового права ТНЕУ
Гречанюк С.К.*

ПОДАТКОВІ АГЕНТИ В СИСТЕМІ ПРЕДСТАВНИКІВ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

Говорячи про статус податкових представників, необхідно відзначити, що обсяг їх прав і обов'язків є похідним від прав і обов'язків осіб, що ними представляються [1]. Крім того, наслідки вчинених ними дій наступають для платників податків, платників зборів і податкових агентів. Дане твердження дозволяє зробити висновок про те, що відповідальність за дії (бездіяльність) податкових представників також несуть особи, що представляються ними.

Податкові зобов'язання, що виконуються податковим представником, повинні завжди виконуватися за рахунок платника податків. Інакше кажучи, платник податків повинен особисто відчувати майнові позбавлення, пов'язані з виконанням його податкових зобов'язань. У тому випадку якщо податковий представник виконує податкові зобов'язання платника податків за свій рахунок, у платника податків утвориться дохід від безоплатно переданого йому представником майна (грошей) для сплати податків або від зменшення його податкових зобов'язань без зменшення вартості його власного майна. При цьому не виключаються випадки наступного відшкодування платником податків своєму податковому представникові в межах податкового періоду понесених їм видатків по сплаті податків платника податків. У такому випадку в платника податків дохід не утворюється.

Серед представників платника особливу роль відіграють законні представники. Законний представник – це особа, що реалізує обов'язки, носієм яких є платник податку (іншого обов'язкового платежу). Законний представник вступає у фінансові правовідносини тоді, коли платник податку або іншого обов'язкового платежу не в змозі їх самостійно реалізувати (коли платник – це фізична особа), або коли він уповноважений їх виконувати, виходячи із закону або статутних документів (коли платник – юридична особа або відособлений підрозділ). [2]

Поява в податковому законодавстві інституту законного представництва продиктована тим, що статус платника податків за податковим

законодавством не ставиться в залежність від досягнення платником податків певного віку або від наявності в нього дієздатності. Платником податків є будь-хто, у кого виникло податкове зобов'язання у зв'язку з існуванням у нього об'єкта оподаткування (навіть немовля, що одержало дохід у вигляді нерухомого майна, у тому числі в порядку спадкування або дарування). Тому кожен, хто став платником податків, зобов'язаний за свій рахунок і від свого імені виконати існуючі в нього податкові зобов'язання незалежно від свого віку або дієздатності.

Законний представник платника податків діє від імені й за рахунок платника податків і в його інтересах. Єдиною особливістю законного представника платника податків, що відрізняє його від уповноваженого представника, є те, що він призначається й діє не за дорученням самого платника податків, а на підставі закону. Відповідно – особа, яку представляють, не може самостійно скасувати законне представництво й відкликати за своїм розсудом повноваження свого законного представника. За законом участь представника є обов'язковою у тих випадках, коли сам платник податків в силу своїх індивідуальних особливостей (вікових або вольових властивостей і якостей) не може особисто своїми діями здобувати й здійснювати права, створювати для себе обов'язки й виконувати їх у відносинах з державою й іншими особами.

Закон у таких випадках покликаний гарантувати захист законних прав і інтересів недієздатних (частково й обмежено дієздатних) платників податків і реалізацію їх прав і обов'язків у конкретних правовідносинах. У таких випадках права й обов'язки платника податків реалізуються зусиллями інших осіб, які в силу свого статусу у відносинах із особою, яку представляють здатні від його імені й за його рахунок діяти в його інтересах. Обов'язковість участі від імені зазначених фізичних осіб представника встановлюється в законі, внаслідок чого такі представники й іменуються законними.

В одних випадках законні представники фізичної особи відомі в силу закону й для їх призначення як законних представників недієздатної (обмежено дієздатної) фізичної особи не потрібно видання індивідуального правового акту. Такими законними представниками є батьки (усиновителі) малолітніх або неповнолітніх фізичних осіб. Так, батьки є законними представниками своїх дітей. В інших випадках може бути неясно, хто є або може бути законним представником фізичної особи (як, наприклад, при відсутності в неповнолітніх дітей батьків (усиновителів), при позбавленні або обмеженні їх батьківських прав, при недієздатності самих батьків або при визнанні громадянина недієздатним, обмежено дієздатним або безвісно відсутнім). У таких випадках для визначення представника фізичної особи необхідне видання індивідуального правового акту уповноваженого державного органа про призначення представника (опікуна або піклувальника). Опіка (піклування), у свою чергу, визначається як правова форма захисту прав і інтересів неповнолітніх і осіб, визнаних судом недієздатними (обмежено дієздатними).

Схожість відносин представництва в податковому праві не дозволяє в той же час абсолютно ототожнювати податкового агента та представника. Якщо податковий представник діє на підставі угоди, рішення компетентного органа або загального закону, то в основі діяльності агента лежить норма податкового закону, що делегує йому особливі повноваження. Податковим агентом є особа, на яку покладається обов'язок по обчисленню й утриманню

податку із платника податків і перерахуванню його у відповідний бюджет. Податкові агенти прирівнюються до платників податку й користуються правами, установленими податковим законодавством для платників податків.

Список використаних джерел

1. Евтушенко В.Ф. Налоговые агенты как субъекты налоговых правоотношений. под. общ. ред. И.И. Кучерова. М.: ИД «Юриспруденция», 2006. С. 55
2. Пришва Н.Ю. Поняття інституту представництва в податковому праві. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2006. № 6 (56). С. 62.

Броварний Д.Р.
студент магістратури
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
теорії та історії держави і права ТНЕУ
Кравчук В.М.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ В УКРАЇНІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Постановка проблеми. На сьогоднішній день процес розбудови демократичних інститутів у контексті розвитку правової держави в Україні можна вважати доволі багатоаспектним й динамічним, водночас і суперечливим за своєю сутністю. Останні політико-правові події в історії нашої держави, «Євромайдан», окупація Росією українських територій, гібридна війна на сході України, вибори глави держави та інші події яскраво доводять, що демократичні інститути, які властиві правовій державі, в Україні не набули достатнього розвитку і достатньою мірою не забезпечують основних вимог та потреб суспільства. А беручи до уваги сучасні євроінтеграційні процеси, які задекларовані у розвитку нашої держави, питання розбудови національних демократичних інститутів, які б сприяли формуванню в Україні правової держави набувають особливо актуального значення.

Стан наукового дослідження. Основою даного дослідження стали праці таких вчених як: Квітка С., Кравчук В., Лаговська С., Момотюк В., Толкачова І., Федоренко В., Цимбалістий Т. та ін.

Виклад основного матеріалу. Як зазначається у науковій літературі, наразі в Україні закладені тільки основи правової держави та певною мірою створено демократичні інститути, які є її основними структурними елементами. Зважаючи на це, подальше становлення в Україні правової держави безпосередньо пов'язане із забезпеченням у суспільстві реальної свободи, ефективним практичним втіленням принципу поділу влади, забезпеченням незалежності правосуддя, дотриманням верховенства права в усіх сферах суспільних відносин, подоланням корупції, посиленням легітимації влади, нівелюванням численних порушень прав і свобод людини та громадянина, вдосконаленням чинного законодавства тощо [1, с. 39]. Саме ці завдання є